

Meditatie - november 2013

Onwennich. Onwennig in het Nederlands. Maar het Nederlandse woord dekt de Friese lading niet. Onwennig is: nog niet helemaal gewend zijn. Onwennich gaat dieper, spreekt van heimwee, van terugverlangen naar, van missen. Vanwaar deze Fries- Nederlandse bespiegeling? Omdat ûnwennich een woord is dat in dit jaargetijde vaak klinkt. De bladeren vallen, de dagen worden steeds korter en de avonden langer. De een vindt het heerlijk, gezellig, lamp aan, kaarsje aan, maar veel meer mensen zijn ûnwennich. Hebben heimwee naar de lange, lichte dagen, naar wat voor bi j is gegaan. Maar we houden de tijd niet tegen; de seizoenen, de jaren gaan door. Het plekje waar ik mijn schrijfsels wrocht, biedt uitzicht op wat bomen. Nat en geelbruin hangen de laatste bladeren te wachten op hun aftocht.

Maar als ik goed kijk, zie ik, bij sommige fruitbomen, de knoppen alweer zitten.

Midden in de dood zit het leven er alweer in, denk ik verwonderd. Ook in ons persoonlijk leven en geloven zijn er perioden die lijken op de jaargetijden. Er is groei en bloei, maar ook storm en verval. Er zijn tijden dat je Gods nabijheid sterk en troostend ervaart, maar ook tijden dat dat van je weg lijkt te waaien als een afgefallen blad. In het afgelopen jaar hebben mensen onder ons afscheid moeten nemen van een dierbare, zijn mensen intens ûnwennich van wie zij moeten missen. Op zondag 24 november sluiten we het kerkelijk jaar af in onze kerken en noemen we te midden van de gemeente nog één keer de namen van de gemeenteleden en dorpsgenoten die dit jaar gestorven zijn. We denken daarbij aan onze eigen sterfelijkheid.

Jesaja schrijft: “Het gras verdort, de bloem valt af, maar het Woord van God houdt eeuwig stand.” (Jes.40:8) Uit die woorden klinkt weemoed (ûnwennigens) om alles wat voorbij gaat, maar daarnaast heeft Jesaja weet van de God van Israël, de Eeuwige Aanwezige.

Vanuit de bijbel worden ons keer op keer beelden aangereikt van leven dat sterker is dan de dood. Gods Woord scharniert ons van ûnwennigens naar verwachting. We kijken verder dan onze levensweg. Voorbij de dood. De toekomst is niet duister.

De dichter van Gezang 426 zingt daarover:

*In het duister van de tijden
ben ik nooit alleen geweest
want God gaf mij ten geleide
op mijn wegen Woord en Geest (vers 3)*

Gods Woord en Geest brengen licht in het duister. Innerlijk licht. Dan is het wel donker, maar van binnen zingt het over het licht. Dat licht van het begin, toen God sprak: Er zij licht! Door Gods Woord en Geest zijn wij verlicht, zijn wij kinderen van het licht. Jezus Christus heeft ons beloofd dat ons leven niet voorbij zal gaan zonder dat wij deel krijgen aan de toekomst van het Woord, dat eens alles in allen zal zijn. Die toekomst staat vlak voor onze deur. Die kan morgen al beginnen, die kan vandaag al beginnen. Want vandaag al kunnen we beginnen onze levens te keren naar het Licht van Gods toekomst. Laat ons wandelen in het licht van de Heer.

Geweten ?

“Er is een groter gerechtshof dan alle bestaande rechtbanken en dat is het geweten.” Zei Gandhi. Oude schrijvers hebben al opgemerkt dat niemand eraan ontkomt : aan het geweten als een specifiek menselijke eigenschap. Het geweten onderscheidt ons van de planten en de dieren. Kerkelijke theologen van oudsher, vooral in de Katholieke traditie, bestempelen het geweten als het “waarmerk” van de Schepper in ieder mens.

Maar is het geweten genoeg? Is dat niet het stemmetje van binnen dat je zegt wat goed en fout is. Maar hoe is dat stemmetje gevormd; door opvoeding, wat moeder zei, wat je in de media hoort, wat je partner zegt?

Is het zoals een Italiaans dichter, Luigi Pirandello zegt: “Het geweten is niets anders dan andere mensen binnenin je”.

“Wij hebben het niet geweten” zegt meer over ons geweten dan over onze kennis, zei Freek de Jonge. Is het geweten alleen genoeg? Waardoor wordt het geweten gevoed, waar haal je je criteria vandaan, zodat niet het oude Spaanse gezegde waar wordt : “Het geweten is een stem die je zegt wat je niet mag doen nadat je het gedaan hebt”.

Daarom is het goed kennis te nemen van wat er in de kerk aan bod komt. Via verhalen leer je zelf na te denken over de keuzes die je zelf zou maken, als je in die situatie was. Met een beetje inspanning helpt het je ook bij je keuzes nu en morgen. Kerkgangers stellen zichzelf open voor de kritiek die er vanuit de bijbelse verhalen op het menselijk leven is. Daarom kan ik het niet goed hebben als er wat negatief en smalend over kerkgangers gedaan wordt, alsof ze er zitten om een plek in de hemel te verwerven....U en ik weten dat het niet zo is. Veel wegblijvers hebben aan zichzelf genoeg; ze weten alles al en redden zich prima, vinden ze. Maar behoeft hun denken en hun geweten geen aanscherping nu de wereld zo in beweging is? Ik vind het niet verkeerd een aansporing te krijgen om te blijven zoeken naar wat de goede weg kan zijn.

Nog een paar uitspraken: “Wie geen slecht geweten heeft, heeft geen geweten”. (Friedrich Nietzsche) Godfried Bomans sprak eens: “Veel mensen danken hun goed geweten aan hun slecht geheugen”. Een onbekende auteur stelde; “Alcohol verlengt de remafstand van het geweten”.

Ds.P den H